

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_017
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Eva Šimková
Název DUMu:	Slované
Pořadové číslo DUMu:	17
Stručná anotace:	
Tento pracovní list může být použit jako dějepisný materiál k danému tématu. Je možné jej použít pro záznam stručných poznámek k problematice osídlení našich zemí a prvních státních útvarů u nás. Může tvořit i součást opakování.	
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí pracovní list jako studijní materiál nebo dílčí test
Výsledky vzdělávání:	Žák uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství
Vytvořeno dne:	12. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Slované

Slované se stávají součástí stěhování národů mezi 6. a 7. stoletím.

- ✓ východní Slované se dostávají do středního Ruska
- ✓ jižní Slované obsazují oblasti na Balkáně
- ✓ západní Slované obsadili prostor mezi Baltem na severu a Alpami na jihu

Život Slovanů

- jazyk praslovanština, mladší jazyk staroslověnština
- pohanské náboženství
- zemědělství, život ve vesnicích
- náčelník sídlí na hradišti, které je chráněno sypaným valem a kůlovou palisádou

Sámova říše

Prvním státním útvarem (i když velmi málo doloženým) na našem území byla Sámova říše. V průběhu 6. století se v české kotlině a v moravských úvalech usídlili Slované. Na svoji obranu před bojovnými kočovnými Avary vytvořili kolem roku 623 státní útvar – kmenový svaz s názvem Sámova říše. Sámó (podle kroniky francký kupec) se stal náčelníkem tohoto útvaru. V bitvě u Wogastisburgu Slované pod jeho velením roku 631 odrazili útok franckého krále. Po smrti svého náčelníka se Sámova říše rozpadla. Víme o ní jen málo, jediná zmínka je v kronice franckého dějepisce Fredegára.

Velkomoravská říše

- pokusy ze strany francké říše o podmanění západních Slovanů a jejich christianizaci (pokřesťanství)
- působení misionářů na Moravě a Slovensku

- vznikají první kostely a kostelíky
- kolem roku 830 zakládá kníže Mojmír I. (rod Mojmírovců) státní útvar označovaný Velká Morava

Kníže Rastislav chtěl posílit samostatnost a upevnit pozici říše, což bylo nemožné bez přijetí křesťanství. Pohanské státy nebyly uznávány jako rovnocenné s ostatními vyspělými zeměmi. Proto pozval v roce 863 na Moravu dva věrozvěsty, učené bratry Konstantina (Cyrila) a Metoděje. Ti pocházeli z byzantské říše, ze Soluně.

Cyril a Metoděj

- sestavili první slovanské písmo – hlaholici
- užívali jako bohoslužebný jazyk staroslověnštinu
- do staroslověnštiny přeložili i část bible
- tento jazyk byl pro obyvatelstvo mnohem srozumitelnější než latina, křesťanství bylo tedy více přijímáno
- roku 885 přijal křest z rukou Metoděje i český kníže Bořivoj

Po nástupu nejmocnějšího vládce Svatopluka zahrnovala Velká Morava i oblast Krakovska, Slezska, Lužice, Slovenska, část Maďarska a Rakouska. Po Svatoplukově smrti v roce 894 se jeho říše začala rozpadat. Kolem roku 906 podlehl říše nájezdům kočovných maďarských kmenů.

Kultura Velké Moravy

- vyspělá řemesla a stavebnictví
- výroba šperků – zlaté a stříbrné náušnice, přívěsky, přezky, nákončí opasků s orantem (postava v bohoslužebném postoji), gombíky (knoflíky)
- stavby kamenných kostelíků
- nálezy kovových částí zbraní a nástrojů
- nálezy kovových klíčů

Archeologické výzkumy probíhaly hlavně v oblasti Mikulčic, Valy u Mikulčic byly zřejmě po nějakou dobu sídlem velkomoravského vládce.

Cvičení

1. Slované se stěhují v
 - a) 6. až 7. století
 - b) 9. až 10. století
2. Slovanské náboženství je
 - a) křesťanské
 - b) pohanské
3. Slované žijí
 - a) kočovným způsobem
 - b) usedlým způsobem
4. Sámova říše vzniká
 - a) přibližně v roce 650
 - b) přibližně v roce 623
5. Bitva u Wogastisburgu proběhla v roce
 - a) 631
 - b) 635
6. Velká Morava se formuje kolem roku
 - a) 830
 - b) 800
7. Cyrila a Metoděje zve na Moravu
 - a) Mojmír I.
 - b) Rastislav

8. První slovanské písmo byla
 - a) hlaholice
 - b) alfabet
9. Svatopluk zemřel v roce
 - a) 894
 - b) 880
10. Velkomoravská říše podléhá nájezdům okolo roku
 - a) 1200
 - b) 906

Řešení

1. a

2. b

3. b

4. b

5. a

6. a

7. b

8. a

9. a

10. b

Prameny

ČORNEJ, Petr. *Dějepis pro střední odborné školy*. SPN, 2002

Zdroje obrázků: Klipart sady Microsoft Office